

SÜRELİDİR

7/5130

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI
(Sn.Güldal AKŞİT)

SAYI : B.02.0.007/00.634
KONU : Yazılı Soru Önergisi

25.03.2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Daire Başkanlığı)

İLGİ: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 14.03.2005 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-9760 sayılı yazısı.

İlgili yazı ile İzmir Milletvekili Sayın Canan ARITMAN (2 adet) ve Sayın Enver ÖKTEM ile Sivas Milletvekili Sayın Nurettin SÖZEN'e ait Yazılı Soru Önergeleri hakkındaki bilgileri içeren cevaplar ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Güldal AKŞİT
Devlet Bakanı

Dağıtım:

Gereği :

- TBMM Genel Sekreterliği
(Kanunlar ve Kararlar Dai.Bşk.)
Ek: 4 Yazı (2'şer Nüsha)

Bilgi :

- Başbakanlık
(Kan.ve Kar.Gen.Müd.)
Ek: 4 Yazı

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN Opr.Dr.Canan ARITMAN'ın
7/5130 NOLU SORU ÖNERGESİ CEVABIDIR**

Son dönemde Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu ile gerek Basında yer alan haberler gerekse Sokak Çocuklarının Sorunlarını araştırmak amacıyla TBMM'de oluşturulan Araştırma Komisyonunun yaptığı çalışmalar neticesinde SHÇEK ile ilgili olarak bazı ciddi aksaklıkların, görevi yerine getirmekte yetersizliklerin olduğu anlaşılmaktadır. Korunmaya muhtaç çocukları bakım, koruma, yetiştirme ve topluma kazandırma görevi SHÇEK'in kuruluş amacıdır. Kurumdaki çocuklar sadece barındırılıp, karınları doyurulmaktadır. Koruma, yetiştirme ve topluma kazandırma görevi yapılmamaktadır. Bir anlamda çocuklar kaderlerine terkedilmiştir. Medyadaki haberlerin de teyit edeceği şekilde kurumun amacından uzaklaşarak görevini yapmadığı, ayrıca çocukların suçlu, sabıkalı, tecavüzcü olarak lanse edildiği görülmektedir.

SORU 1:

Bornova Erkek Yetiştirme Yurdunun boşaltılma işleminin çocuklar uyurken hücre evi baskını benzeri bir operasyonla polis marifetiyle yapılmasının gerekçesi nedir?

CEVAP 1:

13-18 yaş grubu çocuklara hizmet veren Bornova Erkek Yetiştirme Yurdu binası, 1972 yılında yapılmış olup Bornova İlçesinin merkezinde bulunmaktadır.

Bornova Erkek Yetiştirme Yurdunun bulunduğu bölge zamanla büyük gelişme göstererek mesken, resmi daireler, üniversite, eğlence ve alışveriş merkezlerinin yoğun olarak bulunduğu bölge içerisinde kalmıştır.

Hizmet binasının, şehrin merkezinde birçok uyarının olduğu mekanlara (bar,gazino,gece klüpleri v.b.) yakın olması nedeniyle çocukların bu olumsuzluklardan etkilenip; yanlış davranışlara yöneldikleri tespit edilmiştir.

Diğer taraftan; Yurt binasının çocukların günlük yaşam aktivitelerini gerçekleştirebilmeleri için yetersiz olması,binanın fiziki yapısının çok eski olması, yatakhanelerin kalabalık olması, gibi nedenlerle çocukların psiko-sosyal gelişimlerini olumsuz yönde etkilemiş ve çeşitli sorunlar ortaya çıkmıştır.

14.02.2005 tarihinde, Bornova Yetiştirme Yurdu Müdürlüğünce, Cumhuriyet Savcılığı'na, kurumda personeli tehdit eden, küçük çocuklara baskı uygulayan ve suç unsuru aletler bulunduran (bıçak, satır, ustura, tornavida, çekiç, falçata v.b.) gençlerimiz ile ilgili suç duyurusunda bulunulması sebebiyle 15/02/2005 tarihinde yapılan tahliye söz konusu gençlerimiz hem ifadelerinin alınması hem de emniyet tedbirleri açısından İl Emniyet Müdürlüğünce kurumdan alınmışlardır.

Ayrıca; İzmir Bayındırlık İl Müdürlüğü'nün, 10.02.2005 tarihli Teknik Raporunda "Bina 1975 yılı ve son olarak da, 1998 yılında yayınlanan deprem yönetmeliği esaslarına uygun değildir", "Binanın özellik arz eden bir yapı olması, yapım yılı, yapım şartları, zemin durumu v.b. gibi hususlar dikkate alınmak suretiyle, ivedilikle boşaltılarak yürürlükteki yönetmelikler (Deprem Yönetmeliği,TS 500) doğrultusunda tahkik ve analizlerinin yapılarak güçlendirilmesi gerekeceği görüşü nedeniyle Bornova Yetiştirme Yurdunun tahliyesine karar verilmiştir.

SORU 2:

Bu yurttan kalan bazı çocukların 18 yaşını doldurmalarına rağmen işe, gençlik evine yerleştirilmelerinin yapılmamasının gerekçesi nedir?

CEVAP 2:

2828 sayılı Kanun kapsamında 13-18 yaş ve 18 yaşın üzerinde korunma kararının devamını gerektiren koşulları taşıyan korunmaya muhtaç çocuklar Yetiştirme Yurtlarında barındırılmakta, eğitilmekte, her türlü fiziksel ve sosyal gereksinimleri karşılanarak, Kültürümüze, Geleneklerimiz, Örf ve Adetlerimize, Cumhuriyetimize ve Atatürk ilkelerine bağlı, Laik, Demokratik, çağdaş, meslek sahibi bireyler olarak yetiştirilerek topluma kazandırılmaya çalışılmaktadır.

1988 yılında 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununa ek bir madde eklenmesini sağlayan 3413 sayılı Kanun ile de son derece önemli bir konuda yeni bir ileri düzenleme yapılmıştır. Buna göre, kurumun koruması altında bulunan çocukların işe yerleştirilmesi konusu kanun güvencesine bağlanmış ve böylece yetiştirme yurtlarından on sekiz yaşını tamamlayan çocukların bir iş sahibi yapılmadan kurumdan ayrılmalardan kaynaklanan sorunlar çözüme kavuşturulması amacıyla, 25.02.1988 tarih ve 3413 sayılı Kanuna eklenen madde ile "Kamu Kurum ve Kuruluşları reşit olana kadar Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından bakılan ve korunan çocuklar için her yıl başında ki; hangi statüde olursa olsun serbest kadro mevcutlarının binde biri nispetindeki kısmını ayırarak bu çocuklar arasında yapılacak sınavda başarılı olanlar arasında atama yaparlar" hükmü yürürlüğe konulmuştur.

Bu sayede, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından korunma altına alınmış çocuklarımızdan her yıl kurumdan ayrılma aşamasına gelen 1500 civarında çocuğumuz gelecek endişesi duymadan, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kamu Kurum ve Kuruluşlarınca istihdam edilmekte ve yeni yaşamlarına huzurlu ve mutlu bir şekilde başlayabilmektedir.

Kanunun uygulamaya girdiği tarihten bu güne kadar 24073 gencimiz kamu kurum ve kuruluşlarında işe yerleştirilmiştir. 3413 sayılı Kanundan yararlanacak her genç gibi Bornova Yetiştirme Yurdundan da reşit olan her gencin kamu kurum ve kuruluşlarının (öğrenim, yaş, askerlik vb. istenen şartlara uygun) talepleri doğrultusunda sınavlara katılma hakkı bulunmaktadır. Sınavlar ayrıcalık gözetilmeksizin bilgisayar ortamında yapılmaktadır. Ancak, reşit olmasına rağmen kuruluştaki kalmaya devam eden bahse konu gençler sınava yazılmasına rağmen, işe girmek istemediklerinden veya işi beğenmediklerinden sınava katılmamaktalar yada sınavı kazanmak için çaba göstermemektedirler.

03.01.2001 tarih ve 2000/1 sayılı Yönergenin amacı, 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu gereği korunma altına alınan çocukların Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu'nun yatılı bakım ve yetiştirme hizmetlerinden faydalanma haklarının sona ermesinden sonra da toplum içinde desteklenmeleri, izlenmeleri ve 3413 sayılı Kanun gereği işe yerleştirilen, kendi olanakları ile işe yerleşen gençlerden; kalacak yeri olmayanların barınma ve diğer ihtiyaçlarının karşılanması ve bağımsız yaşamlarına kolaylıkla geçişi sağlamaktır.

Söz konusu Yönerge ile, 3413 sayılı Kanun gereği yada kendi olanakları ile bir kamu kurum ve kuruluşunda işe yerleşen gençlerin 6 ay, özel sektörde işe yerleşen gençlerinde 8 ay Gençlik Evinde kalabilecekleri hüküm altına alınmıştır. Bu nedenle herhangi bir yerde işe girmemiş olan söz konusu gençlerin ilgili yönerge gereği sürekli olarak Gençlik Evlerinden yararlanmaları mümkün bulunmamaktadır.

SORU 3:

Çocuklar ani gece baskını ile bir çok kentteki kuruluşlara nakil edilmiştir. Çocukları travmatize eden bu nakille ilgili nasıl bir rehabilitasyon yapılmıştır?

CEVAP 3:

Yapılan değerlendirmeler sonucu; Bornova Yetiştirme Yurdu'nda kalan 13-15 yaş grubu çocuklarımız, İzmir Yeşilyurt Mehlika Ribnikar Çocuk ve Gençlik Merkezi'ne yerleştirilerek öğrenimlerine devam etmeleri sağlanmıştır.

16-18 yaş grubu 47 gencimizin ise kendi görüşleri ve ailelerinin ikamet ettikleri iller de dikkate alınarak, İzmir'e en yakın illere nakilleri yapılmıştır. Ancak bu çocuklardan 2'si reşit olduğundan 9'u ise aynı nakdi yardım ile desteklenerek aileleri yanına yerleştirilmişlerdir.

Ayrıca; Nakli yapılan çocuklara nakledildikleri kuruluşlarda görevli meslek elemanlarınca kuruluşa uyum sağlamalarına yönelik gerekli mesleki çalışmalar yapılmaktadır.

Bornova Yetiştirme Yurdu'nda, 18 yaşını doldurup, korunma kararı olmadığı halde, kurumda kalmaya devam eden 7 gencimiz süreç içerisinde klik oluşturarak özellikle küçük çocuklar üzerinde baskı kurmuşlardır. Bu gençlerimiz, ailelerine teslim edilerek işe yerleştirilmek üzere İl Müdürlüğü ve Valilikçe kendilerine rehberlik hizmeti verilmeye başlanmıştır.

SORU 4:

Urla Barbaros Çocuk Köyündeki çocuklara hiçbir ön açıklama, gerekli olan psikoterapi yapılmadan zorla bekaret muayenesinin yapılmasının çocuklarda psikolojik travmaya neden olduğunu düşünüyor musunuz?

CEVAP 4:

Urla Barbaros Çocuk Köyünde yaşandığı iddia olunan ve kamuoyuna yansıyan olaylarla ilgili olarak soruşturmayı yürüten Urla Cumhuriyet Savcısı Sayın Murat GÖK ile SHÇEK Genel Müdürlüğü Hukuk Müşavirliğince doğrudan telefonla görüşme yapılarak öncelikle hazırlık soruşturması aşamasında bilgisine başvurulmuş çocukların yüksek yararı gözetilerek ifadelerinin alınması safhasında azami gizliliğe dikkat edilmesi ve ifadeler alınırken Çocuk Gelişimci, Psikolog ve Sosyal Hizmet Uzmanlarından bir veya bir kaçının mutlaka hazır bulundurulması hatırlatılmış ve bu çerçevede yayımlanan Genelgeler de İzmir İl Müdürlüğümüzde görevli Avukatlarımız aracılığı ile ulaştırılmıştır.

Diğer taraftan İzmir İl Müdürlüğümüzde görevli Avukatımız hazırlık soruşturması aşamasında beraberinde iki sosyal hizmet uzmanı ile birlikte çocukların bilgilerine başvurulması sırasında sürekli hazır bulunmuştur.

SORU 5:

Çocuklar bu muayene ile kendilerini tecavüze uğramış gibi hissettiklerini ifade etmektedirler. Bu çocuklara psikiyatrik tedavi yapılmakta mıdır?

CEVAP 5:

Basında yer alan olaylar sonucu Çocuk Sitesinde kalan çocuklar toplum baskısı nedeniyle okula gitmek istemediğinden çocukların okulları ile iletişime geçilerek çocuklara psikolojik destek verilmiştir.

İzmir İl Sağlık Müdürlüğü, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Psikiyatrisi Anabilim Dalı ve Dokuz Eylül Üniversitesi Çocuk Psikiyatrisi Anabilim Dalının koordineli çalışmaları ile Urla Barbaros Çocuk Sitesinde korunma altında bulunan çocuklar ve personelin biyo-psiko sosyal sağlığına kavuşabilmesi ve hızla normal yaşam sürecine geçmelerinin sağlanmasına yönelik çalışmalar başlatılmış olup söz konusu çalışmalar halen sürdürülmektedir.

Ayrıca; Çocuk Sitesinden görevlendirilen iki öğretmen tarafından çocukların okulları ile sıkı bir işbirliğine gidilmiştir.

SORU 6:

Urla, Ağrı, Kula gibi bir çok SHÇEK'e bağlı kurumda birbiri ardına patlak veren cinsel istismar olaylarının ilgisizlik, ihmal ve denetimsizlik nedeniyle arttığını düşünüyor musunuz?

CEVAP 6:

Urla Barbaros Çocuk Sitesi ile ilgili olarak basında yer alan iddialara ilişkin olarak adli ve idari soruşturma halen devam etmektedir. Herhangi bir ihmal yada denetimsizliğin tespiti halinde gereken önlemler alınacaktır.

SORU 7:

Kurum koruması altındaki çocukların medyanın da aracılığıyla topluma ahlaksız, tecavüzcü, suçlu olarak tanıtılmasını doğru buluyor musunuz?

CEVAP 7:

Genel Müdürlüğümüze bağlı Yetiştirme Yurtları bünyesinde bulunan ve tek düze üretim yapan atölyeler, yetiştirme yurdunda korunma altında bulunup da öğrenime devam etmeyen çocukların mesleki bilgi ve beceri kazanmalarının mümkün olmadığı, aksine kuruluş bahçesinde bulunan atölyelerin gerek kuruluşun işleyişi gerekse çocuklar açısından (okullu-sanatlı) bir takım sorunlar yaratması, okumayan çocukların daha çok özel işyerlerinde istihdam edilmeleri, kuruluş atölyelerinde yetişip de konusu ile ilgili işe girmiş çocuğumuzun olmaması gibi saptamaların sonucunda değerlendirilmeye alınmıştır.

Ayrıca Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünün 04/03/2002 tarih ve 3422 sayılı yazılarında da belirtildiği üzere kamu kesiminin yeniden yapılandırılması ve Türkiye'nin Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı, çerçevesinde bütçe birliği ve Adem-i Tahsis Prensiplerine ters düşen, harcamalarda disiplini ortadan kaldırarak, israfa yol açan kamu kaynaklarının harcanmasında hizmet önceliği ilkesini bozan, gelirleri ve harcamaları

kamusal nitelikte olmasına rağmen TBMM denetiminin dışında kalan uygulamaların kaldırılması veya gözden geçirilmesi çalışmalarına başlanması sonucu, Genel Müdürlüğümüze bağlı işlem hacimleri çok küçük olan döner sermaye işletmeleri aşamalı olarak tasfiye edilmiştir.

Söz konusu mali program halen yürürlükte olduğu için atölyeler yeniden açılmamaktadır.

SORU 8:

Son aylarda yetiştirme yurtlarında akşamları bazı din adamlarının gelip, çocuklarla dini sohbetler yaptığı savı doğru mudur? Bakanlığınızla Diyanet İşleri Başkanlığı arasında bu konuda bir işbirliği var mıdır? Eğer varsa bu dini sohbetlerin içeriği, çerçevesi nedir ve kimler tarafından yapılmaktadır? Şimdi de kurumdaki çocuklar dini istismara mı maruz kalmaktadır?

CEVAP 8:

2828 Sayılı Kanunun 4. Maddesinin k bendinde " Korunmaya Muhtaç çocukların Türk örf ,adet, inanç ve milli ahlakına sahip, kendisine güvenen insan sevgi ve saygısıyla dolu, Atatürkçü düşünce ve Atatürk ilke ve inkılaplarına uygun olarak yetiştirilmeleri ve bir iş veya meslek sahibi yapılmaları, korunma kararı kalktıktan sonra da toplum içinde izlenmeleri ve imkanlar ölçüsünde desteklenmeleri esastır." denmektedir.

Genel Müdürlüğümüze bağlı 109 Yetiştirme Yurdunda 128 sosyal hizmet uzmanı, 38 psikolog, 4 çocuk gelişimcisi, 10 çocuk eğitici, 84 hemşire ve 49 din görevlisi görev yapmakta olup, korunma altında bulunan çocukların bakım ve eğitimleri söz konusu personel tarafından yukarıdaki esaslar çerçevesinde sağlanmaktadır.

SORU 9:

Çocukların hakları çiğnenerek, ihmal ve istismarın bizzat SHÇEK tarafından yapılmasına seyirci kalacak mısınız?

CEVAP 9:

Kuruluşlarımızda korunma altında bulunan çocuk ve gençlerin; yürürlükte bulunan yasa, yönetmelik ile ilgili mevzuat çerçevesinde korunmaları, bakımları, bedensel, eğitsel ve psiko-sosyal gelişimlerinin sağlanması ve sağlıklı bir kişilik sahibi olmaları, bir iş veya meslek sahibi edilmeleri ve topluma yararlı bir kişi olarak yetişmeleri için Genel Müdürlüğümüz imkan ve kaynakları kullanılmaktadır.

Saygılarımla.

Güldal AKŞİT
Devlet Bakanı